

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

De beato Bernardino confessore.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

tuerat effodissent: inuenta est lingua eius
adeo recens: rubicunda et pulchra que per vigi
tate annos et amplius sub terra iacuerat
quasi eadem hora pater sanctissimus dece
sisset. Quam venerabilis vir frater bona
uentu. tunc ordinis generalis minister: post
modum cardinalis et eps albanensis presens hu
ius translationis gaudijs manibus reuerent
accipiens irrigatus plurimo lachrymarum: as
fari eam deuotissime cepit huiusmodi verbis. **Q**ui
gua benedicta que ipse dominum benedixit et a
lios benedicere fecit: nunc manifeste appa
ret quantum meriti existis apud deum. **E**cce in
figens et dulcia oscula et deuota iussit eas
seorsum honorifice collocari. **E**t dicit itaq
ue apparet quod multis claruit miracula glo
riosius vir dei Antonius. quibus vitis mira
culis euident apparet sue sanctitatis excel
lencia. Recte ergo dici potest beatus Anto
nius lux mundi. Hunc itaque tante sanctitatis
virum tota mentis deuotione veneremur ut sus
tis apud deum meritis luce gratie plustres
mur in hac mortali vita: et tandem eterne
glorie luce cum sanctis ad ipsi mereamur amem.

De beato Bernardino confessore.

Dilectus deo

et hominibus: cuius memoria in beatis
dicitur est. **E**ccl. xlv. Verba ista
dicunt ad istam de moyse. et nunc
etiam de Bernardino eadem dicam. Sic ei
moyses filios israel eduxit de egypto: sic
beatus Bernardino multos traxit de via pe
ditiois in viam salutis. Porrit itaque multum di
cere illud **Wichce**. vij. **E**duxit te de terra
egypti: et de domo seruitutis liberaui te.
Possumus autem videre quod dilectus deo fue
rit beatus Bernardino: et qualiter eius merito
ria in benedictione est si contemplerur tres
principales considerationes.

Prima est consideratio sue gratiose in
choationis.

Secunda est sue virtuose perfectionis.

Tercia est sue gloriose consummationis.

Prima est consideratio sue gloriose in
choationis. **A** prima quippe erat
te deo seruire cepit. **I**uxta doctri
nam sapientis **Echastes**. xij. **V**emento
creatoris tui in diebus iuuentutis tue. **I**n prima

vitae etate pater eius eum laudabiliter instru
xit. **C**umque sex vel septem esset annorum pa
ter eius defunctus est. **E**t sic vitis quod paren
te remansit orbatus. **N**am et iam antea cum
adhuc esset paruulus infans mater eius obie
rat. **I**deo potuit dicere cum **Ps.** Quoniam
pater meus et mater mea dereliquerunt
me. **D**ominus autem assumpsit me. **Q**uedam autem
venerabilis mulier **Tobia** nomine soror mat
ris eius: mulier inquam deuotione et mo
ribus multum commendata: que vidua erat: et
regulam penitentium obseruabat. **S**edulam
eius curam gessit. et cum amore tenerimo
diligebat. **Q**uem magistro subdidit litteris
imbuendum: et sanctis in oribus educandum.
Qui tam ingenij perspicuitate: quam morum in
genia probitate omnes cocuos suos emi
nentius excedebat. **T**riennio. **I**ij. **B**onum
erit viro cum portauerit iugum ab adolescen
tia sua. **I**deoque itaque dilectus est a domi
no. quod ab ipsa tenera etate domino seruitur de
seruire. **T**ales enim diligit dominus: **I**deo dice
bat dominus **Sarab.** xij. **S**inite paruulos ve
nire ad me. **F**uerunt autem in eo tria pfecti
sua virtutis initia ab ipsa etate tenera.

Primum est humilitas verecunde conditionis

Secundum est sedulitas studiose auditus

Tertium est assiduitas seruicij (onis
de deuotionis.

Primus est humilitas

verecunde conditionis. **J**acob. iij. **H**umi
libus deo dat gratia. **D**e verecundia autem di
cit **Bernardus**. **N**escio an quisquam gratius
verecundia in moribus hominum aduertit quam
at: que est certe omnium ornatus etatum. sed
tenere gratia verecundie in tenera etate
amplius pulchriusque enitescit. **Q**uid ama
bilis verecundo adolescere. **Q**uia vera et mi
nime dubia bone nuncia spei: bone. in do
lis inder: **Q**uid ita turpiloquij et omnis
deinceps turpitudinis fugitans: **S**oror
continentie est: indicium columbine simpli
citatis: testis innocentie: lampas est pudic
te mentis: fama custos: vite deus: virtutis
sedes: virtutum primitie mature laus: et in
signe totius honesti. **H**ec **Bernardus**.
Et **secundum Aristotelem** in **Ethicis**. **V**erecun
dia est passio laudabilis in iuvene: **B**eatus
vitis **Bernardus** multum humilis erat et pfectus

Ber. De sancto Bernardino

aus. vñ si quicq; a casu coetanei sui aliqd i/
honestū pferret z audisset: statū rubor in fa-
cie ei? acū q̄s ei alapā iculissz apparebat.
Erit aliqn̄ tale qd rubore dignū. iuuenes
z fabulari p̄tgeret z bernardū? supuēssz
demissis in frā vultibz dicebāt. Silcam?
ecce bernardū? venit. Exat igit ab erate
iuuentū exēplar bonitat; z honestat; Vñ
z Joānes voletan? vix magne honestatis
z moral; p̄hie mgr̄ reſere nuncq; habuisse
scholarē ita dilectū sibi: qd nūq; p̄bo mo-
tu aut signo reperit eū extra purissimā bone-
statē. Prover. xxiij. Qui diligit cordis mun-
diciā p̄t grām labioz hēbit amicū regē.

Secundū est sedulitas

studiose auditiōis q̄ disponit ad amorē di.
Ps. Eloquū dei inflāmauit eū. Beatus
vñq; bernardū? p̄bū dei libētissime audi-
ebat: p̄dicatōes frequētabat. z p̄bo diuio a
p̄dicatōibz tā plato qd in armariolo pe-
ctōis tenuerat p̄uul; p̄dicatōie referebat.
vt tandē q̄s p̄pheticē a mltis diceret ipsuz
esset: magelicū futurū p̄dicatōie a deo sp̄ca-
lit m̄sa. In h̄ p̄fecto manifeste oñdebat
qm̄ ip̄e a deo erat. Nam sicut dicit salua-
tor: Jo. viij. Qui est ex deo p̄ba dei audit.

Tertiū est assiduitas fer-

uide deuotiōis. Lu. xij. Pater celestis dā-
bit sp̄m bonū petētibz se. Fuit autē b. Ber-
nardinus deuotissim? z singularē gerebat
deuotiōnē ad brām p̄ginē m̄sem dei. eccle-
sias frequētabat: z corā imagie m̄sis di ge-
nitibz z facie ad frā dep̄ssis gemitibz z ora-
tōibz feruētissimē sequebatur. noctes aliqn̄ reddē-
do inſannes. Castiōd. sup ps. D̄o ser-
uat cor: mūdāt a vicijs. abstrahit a frenis.
eueat ad celestia. reddit cor: capax? et di-
gnus ad sp̄ialta dona accipiēda. hec ille.

Secūda est p̄sideratio p̄uiose p̄fes-
tionis. Possūm? Atq; de ip̄o di-
cere illd̄ Eccl. i. Quasi vas auri
solidū ornatū oī lapide p̄cioso. i. oī p̄tute.
Si autē oñderim? charitat; ei? excellētā:
satis etiā oñdem? in eo excellētā aliq; vir-
tutū. Quāta enī est charitas in aliq; tante
sūt p̄portionalitē z reliq; fruges inq̄tū sunt
op̄is meritozū p̄ncipia. Vel vt veni? dica-
mus q̄nto excellētior est in aliq; charitas: tā-
to excellētiora sunt in eo z ampliora opa p̄-
tuosa: lz forte nō sp̄b̄ sit vey de habitibz.

Sp̄a vñq; charitas ad oīa opa p̄tuosa idē
nat. z tāto efficacior? q̄nto feruētior? Jo. d̄
Aug. Ille h̄z q̄cqd̄ later z q̄cqd̄ patet: vñ
iunio codicibz q̄ charitatē habz in manibz.
Tria p̄cipue declarāt excellētā sue charit;
Primū est obſuatio virginē (rare,
castitatis.

Secūda est abdicatio mūdane vanitatē.

Tertiū est exhibitio fraternē benignitatē.

Primum est obſeruatō

virginē castitatis. p̄ginalē enī puritatē p̄p̄-

dei amorē fruauit. quā z ip̄e voto solē p̄-

fessōis regular; p̄secrauit. p̄p̄ quā sp̄ialit

des dilect? fuit. Nā oīs maxime diligit p̄-

gines. qz sp̄ali q̄dā p̄fo: mitate sequit̄ d̄ns.

Vñ Apo. iij. Virgines enī st z sequit̄

agnū q̄cūq; terit. Būq; vñq; bernardū?

asseruit robie sup̄dicte seip̄m ab oīi vicio

carnis diuina optulātē grā incorruptum.

Habuit autē in se tria p̄cipua p̄suata a

carnali corruptōe. Primū ē m̄l̄tēz eulo-

tario. Cū nullis enī mulieribz nisi rarissime

loq̄bat: sciēs vey esse qd̄ Hiero. d̄. P̄lia

retinēt; clericoz sunt frequēz accessus mu-

liēz. Secūda est carnis maceratio. Scagel-

lis enī z alitico ad carnē se assiduē macera-

bat. Oculū humo sepi? dormire reſere.

Rho. viij. Si fr̄s carnē vixeret; m̄tenti-

si autē sp̄ū facta carnis mortificauerit vey.

Tertiū ē sp̄eal? deuotio quā p̄cipue bat

bebat ad reginā p̄ginū: m̄sem vey d̄ns. qz

q̄ etiā ip̄e p̄dicatōie effect? seruēt? abēti?

z excellēt? p̄dicabat. Ad cui? laudes ex-

tollēdas tractatū fructuosum z honorabilē

lē ex diuinitis edidit oracul? Bern. Qui no-

men marie puro corde tuo car: q̄cqd̄ postu-

lat indubitanter consequet.

Secūda est abdicatio mū-

dane vanitatis. Dēs enī ip̄ales diuitias p̄-

pter ch̄i amorē p̄p̄sit lz ex p̄clar; cōt̄ p̄at-

rentibz oriūq;. L̄ an. vij. Fortis ē vt mors

dilectio. qz vñq; facit oīa relinquere. Vñ etiā

tres ep̄atus sibi oblatos recusauit. Tolu-

it itaq; ch̄im paup̄em in paup̄rate seq̄: sc̄-

ens a d̄no dicitū esse Mat. v. B̄i paup̄es

sp̄ū qm̄ ip̄oz est regnū celoz.

Tertiū est exhibitio fra-

terne benignitatē. Nā p̄p̄ amorē d̄i: b̄ni-

gnitatē vñq; ac m̄fationē eximiam ceteris

Vermiones communes

Infra semp gaudiū habz. q̄nto at magis ad fontē gaudiōz accedit magis h̄mōi gau/ diū crescit. Parat vtiqz Bernardin⁹ spm dño reddere hora vesperina i vigilia ascēsi/ onis dñi psallentibz fr̄ibz ad Magnificat antiphā illā. P̄ manifestauit nomē tuū hoibz q̄s dedisti mihi. nūc at p̄ eis rogo n̄ p̄ mōdo: qz ad te venio. Et ip̄e hilari vultu iocūd⁹ z liber eandē sp̄licabar. sicqz eius aia sc̄rissima ab ergastulo carnis soluta in et̄ne claritatē abyssum ē ar̄sorpra. vbi suo rū suscepit laborz mercedēz. Sap. iij. Bo/ noz laborz gl̄iosus ē fruct⁹

Tertiu⁹ est testimoniū ma nifestatiue miraculorum coruscationis. Ipo q̄ppe adhuc in humanis agere mult/ er q̄dam incurabile paties infirmitatē tā/ gendo vestimentū eius: integrā adēpta est sanitatē i Sabe senēti. Itē in eadē v̄be v̄r q̄dā paralytic⁹ b̄ndictiōe sc̄ri vin p̄cepta mox incolumis effect⁹ est. Itē cū medio/ lanū d̄dicaret p̄ q̄dragesima ipo die c̄nez p̄ponēs sbū dei rapē ē z vidit aiām To/ bie sup̄dicere soroz m̄ris sue ad celū euolā/ tē z p̄ aliq̄d spacū immobilē p̄māsit. Post aliq̄d̄iu ad seipum rediēs qd̄ viderat p̄lo reserauit. q̄ re cōperta laudat oēs dñm. q̄ i tali viro sic gl̄iosē visabat plebē suā. St/ tis insup miracul⁹ legit claruisse post mor/ tē: mortuos suscitādo z infirmos curādo. Itē i q̄dā c̄o hymno cātat. Hospitat⁹ de/ bilis collator sit salutiē: r̄d̄fuctorūqz plu/ riu suscitator magnific⁹. Voluit vtiqz cū dñs honorificare iuxta p̄missum saluato/ ris Jos̄ph. Siqz mihi mistrauerit hono/ eū p̄ me q̄ ē in cel. Et q̄v vtiqz liq̄do ap/ paret i b̄to Bernardino approbatō diuie dilectōis. Itē b̄n de eo dicim⁹. qm̄ dilect⁹ ē deo z hoibz: cui⁹ mēoria i b̄ndictiōe ē. Et nos igit hūc deuota mētis affectōe venere mur q̄tis c̄o merit⁹ gr̄am p̄sequimur q̄ nos dō dilectos efficiat z celest⁹ gl̄ie b̄ndictiōe dignos instituat Amen.

Vermōes super

euāgelia de cōmuni aploz. Primo sup il/ lud euāgelii. Hoc est p̄ceptū meū

De amici mei estis si fecer. q̄ ego p̄/ cipio vob. Jo. xv. Qui/ rabil redēptōis suauit/ as. Serui idigni sum⁹

z amicos nos vocat. si fecerimus q̄ p̄cipit nobis. Grego. P̄sare q̄nta dignitas est et se amicos ch̄ri. Triplex q̄ppe talis digni/ tas notat nob in illa eplā. Itē nō estis ho/ spites z aduene: s̄ estis ciues sc̄oz z domest/ ci dei.

Secūda est dignitas salutaris p̄i ctiōis. sc̄u ch̄ro. qz d̄r. Superdificat sup̄ta funda. aploz z p̄ h̄az. Ipo sumo angustia la p̄de ch̄ro iesu. Tertia ē dignitas ier/ rioris ibiratōis. qz tales sūt tēplū in q̄ s̄p̄ ritu sc̄eris inhabitat. Itē d̄r. In q̄ ois edifi/ catio p̄struca crescit i tēplum sc̄ri dñi. In q̄ r̄yos coedificamini i habitaculū d̄i i sp̄it̄o. Hui⁹ itaqz triplicē dignitatē cō/ siderat⁹ nos iudicare debz ad Cūioz p̄cep/ toz obfuarā. Ad quā ē nos igit r̄tū euāgelii: sc̄d. In q̄ p̄ponunt triā desiderā/ da ad h̄mōi obfuarā iudicua.

Primo p̄ceptōis necessitas inexcusabil itas. **Secundo impletionis dignitas hono/** **Tertio dispositionis qualitas** (rab̄l/ desiderabilis.

Primo p̄ceptōis necessitas inexcusabil/ itas: cū d̄r dñs. Hoc est p̄ceptum meū vt diligat⁹ inuicē.

Ubi tria p̄ponunt p̄ ordinē

Primo p̄ceptōis inuictio

Secūdo inuictōis modificatio

Tertio modificatōis declaratio.

Primo p̄ceptōis inuic/ **ctio:** cū d̄r. h̄ ē p̄ceptū meū vt dili. inuicem Grego. Dē mādātū de sola dilectiōe est. Aug. Ubi charitas est qd̄ est qd̄ possit de/ esse. Ubi aut nō est: quid est quod possit prodelle?

Secūdo p̄ponit inuictōis

modificatio cū d̄r: sicut dilexi vos. Aug⁹.

Per h̄ discernit ista dilectio ab ea q̄ se mu/

cē diligūt hoies sicut hoies. Ad qd̄ autē

nos dilexit ch̄rus nisi vt possim⁹ regre cū

ch̄ro: Ad h̄ ḡ z nos inuicē diligam⁹